

Denumirea măsurii: **M4/6B PĂSTRAREA ȘI PROMOVAREA MOȘTENIRII CULTURALE**

Tipul măsurii:

- Investiții
- Servicii
- Sprijin forfetar

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Justificare și corelare cu analiza SWOT a alegerii măsurii propuse în cadrul SDL:

Măsura sprijină intervențiile de protejare și conservare a patrimoniului cultural al teritoriului, contribuind astfel la creșterea atractivității turistice a GAL Zona Sătmarului. Patrimoniul cultural din GAL poate fi valorificat pentru dezvoltarea turismului cultural, religios sau chiar științific.

Printre punctele slabe identificate în teritoriu în ceea ce privește patrimoniul se numără stadiul avansat de degradare al unor monumente istorice, lipsa unor trasee culturale integrate și complexe, care să se regăsească și în ofertele turistice ale agențiilor de turism, lipsa de experiență în gestionarea monumentelor turistice și numărul redus de proiecte de restaurare pentru monumentele istorice sau culturale relevante. Un punct forte al teritoriului îl constituie numărul mare de persoane implicate și interesate în a dezvolta activități culturale, comunitare în vederea păstrării și promovării tradițiilor și obiceiurilor locale.

Patrimoniul construit al GAL Zona Sătmarului include în jur de 40 de monumente cu valoare istorică și culturală, al căror potențial poate fi valorificat prin conturarea unor oferte turistice integrate, cele mai multe dintre acestea sunt biserici sau mănăstiri, monumente ale eroilor sau conace, dar pot fi întâlnite și statui, plăci comemorative sau locuri de veci care pot constitui obiective de interes pentru turismul cultural-religios de nișă (vezi analiza SWOT).

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală - conform Reg.(UE) 1305/2013, art.4:

iii) Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii:

- Protejarea moștenirii culturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

*Măsura corespunde obiectivelor **Articolului 20** din Reg. (UE) nr. 1305/2013: Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale*

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B) Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- Mediu și Climă - prin eficientizarea energetică a obiectivelor de patrimoniu

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL:

- Nu e cazul

Sinergia cu alte măsuri din SDL:

- M1/6A Sprijin pentru înființarea de activități non-agricole în GAL Zona Sătmarului

- M2/6A Crearea și modernizarea micro-întreprinderilor din domeniul non-agricol
- M3/6B Crearea și dezvoltarea serviciilor de bază pentru populație
- M5/6B Investiții în infrastructura socială

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii este dată de următoarele elemente:

- Creșterea atractivității teritoriului
- Creșterea atractivității teritoriului pentru turiști (de ex. clienții Aqua-park-ului din Satu Mare), interesați de diversificarea experiențelor turistice planificate
- Introducerea obiectivelor de patrimoniu cultural renovate/restaurate în circuitele turistice (micro)regionale
- Acordarea sprijinului conform listei cu obiectivele considerate de importanță locală (nu doar celor de cat. B)
- Scăderea presiunii financiare asupra bugetelor locale odată cu reabilitarea/conservarea obiectivelor de patrimoniu aflate în jurisdicția proprie

3. Trimiteri la alte acte legislative

- Reg. (UE) 1303/2013, Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) 1307/2013, Reg. (UE) 1407/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 808/2014, Recomandarea 2003/361/CE
- Legislația națională prevăzută în Ghidul Solicitantului pentru participarea la selecția strategiilor de dezvoltare locală și PNDR

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- Comunele din teritoriul GAL
- Orașele din teritoriul GAL
- Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitare, constituite conform legislației naționale în vigoare
- Instituții de cult locale
- Organizații nonguvernamentale deținătoare de clădiri vechi/construcții tradiționale
- ONG-uri care nu sunt proprietari de clădiri vechi dar care prezintă un acord/convenție autenticată între ONG și persoanele fizice proprietari de clădiri vechi/construcții tradiționale, în cadrul căruia proprietarul își asumă obligația de a nu înstrăina obiectivul și de a nu modifica aspectul/funcționalitatea pe o perioadă de minim 5 ani de la terminarea investiției, precum și faptul că va asigura deschiderea obiectivului către public larg.

Beneficiari indirecți:

- Populația locală
- Instituțiile publice
- Minoritățile etnice și religioase din teritoriu
- Autoritățile publice locale
- Operatorii din domeniul turismului

5. Tip de sprijin

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013
- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din

Regulamentele Europene.

Tipuri de **acțiuni eligibile:**

a) **Acțiuni materiale:**

- Lucrări construcții-montaj, cu păstrarea aspectului original al clădirii
- Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural local
- Restaurarea/renovarea/reabilitarea/conservarea unor clădiri declarate tradiționale cu valoare arhitecturală de interes local
- Restaurarea/renovarea/reabilitarea/dotarea de spații destinate păstrării și transmiterii tradițiilor și a altor tipuri de activități tradiționale, inclusiv a atelierelor de creație
- Refacere/restaurare a picturilor și frescelor din unitățile de cult
- Reabilitarea și refuncționalizarea de obiective/ *construcții (de exemplu mori de apă sau prese de ulei, cuptoare de ars cărămidă, pivnițe de vin, construcții vernaculare de diferite tipuri cu destinație locativă sau economică de importanță locală și microregională), care păstrează caracteristicile patrimoniului construit tradițional, autentic*
- Mutarea și reconstrucția clădirilor vechi pe un amplasament nou (case, șure etc.)

b) **Acțiuni imateriale:**

- Servicii de consultanță, proiectare, elaborarea documentației tehnico-economice
- Elaborare de studii, proiecte și documentații specifice asociate cu patrimoniul construit
- Acțiuni de informare, promovare și marketing (elaborare plan de promovare, website, achiziția și instalarea de panouri informative/de interpretare, expoziții foto pe tema patrimoniului, filme de promovare, materiale informative etc.)

Acțiuni neeligibile

- acțiuni care nu deserveșc la scopul măsurii

7. Condiții de eligibilitate

- Proiectul se realizează în teritoriul GAL
- Este demonstrată valoarea arhitecturală sau culturală a obiectivului prin:
  - a) Încadrarea în Lista Monumentelor Istorice, categ. B și/sau
  - b) Aviz emis de forurile competente de încadrare în categoria patrimoniului de interes local
- Solicitantul se identifică într-una din categoriile de beneficiari definite
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată
- Nu este permisă dubla finanțare a aceleiași activități/investiții din alte fonduri comunitare sau naționale
- Proiectul trebuie să demonstreze oportunitatea și necesitatea socio-economică a investiției (prin memoriul justificativ/studiul de fezabilitate/DALI)
- Reabilitarea, renovarea clădirilor trebuie să respecte/păstreze arhitectura specifică locală
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare județeană/locală aprobată, corespunzătoare domeniului de investiții
- Investiția respectă Regulamentul Local de Urbanism din UAT-ul unde se realizează.

8. Criterii de selecție

- Valoarea culturală a proiectelor - în funcție de numărul de activități socio-culturale planificate a fi desfășurate în urma finalizării investiției
- Introducerea obiectivului în circuitul turistic
- Integrarea problemelor de mediu
- Numărul de beneficiari direcți/indirecți ai investițiilor realizate
- Realizarea proiectului în parteneriat

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului aferent acestei măsuri și vor avea în vedere prevederile articolului 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013, urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului: 100%

Sume aplicabile: max. 70.000 EURO/proiect

10. Indicatori de monitorizare

- Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite
- Număr operațiuni (proiecte) sprijinite
- Cheltuieli publice totale

